

Programanalys

Studie- och yrkesvägledarprogrammet

Verksamhetsberättelse för 2017/2018

Verksamhetsplan för 2018/2019

*Svea Maria Kuoppa
Ordförande i rådet för
studie- och yrkesvägledarprogrammet*

Beskrivning av programmet

Inom studie- och yrkesvägledarprogrammet utbildas studenterna för att kunna hjälpa andra att välja karriär genom att visa på möjliga vägar genom utbildning och arbetsliv. Inom programmet får du bland annat fördjupa dig i hur samhälle, arbetsliv och utbildning organiseras. Stor vikt läggs vid förståelse och insikt om människors karriärmönster och hur du som vägledare kan hjälpa till att hantera frågor och funderingar kring val av utbildning, yrke och karriär. Förutom individuella samtal med elever och studenter tränas du i att informera större grupper, föräldrar, lärare och annan skolpersonal som har frågor kring studie- och yrkesval. För att förstå människors beteenden och därigenom kunna möta och vägleda på bästa sätt ingår studier i beteendevetenskapliga ämnen.

Programrådssammansättning

Programrådet för studie- och yrkesvägledarprogrammet 2015-2018

Svea Maria Kuoppa (ordförande), institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap

Ron Mahieu, pedagogiska institutionen

Krister Ödmark, institutionen för naturvetenskapernas och matematikens didaktik

Magnus Blomgren, statsvetenskapliga institutionen

Cecilia Stigedahl Stenberg, institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap

Per-Åke Rosvall, institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap

Annelie Fredriksson Umeå kommun (yrkeslivsrepresentant)

Anna-Karin Lidström Persson Lärarhögskolan (ingen närvaro)

Studentrepresentanter:

Karoline Långström

Sandra Rådahl

Nyckeltal för studie- och yrkesvägledarprogrammet (regu/dist)

Nyckeltal antagning

Studie- och yrkesvägledarprogrammet	Antagna 2013	Antagna 2014	Antagna 2015	Antagna 2016	Antagna 2017
Antal nybörjarplatser (enl. plantal)	30/20	30/20	30/30	30/30	30/30
Antal förstahandssökande ¹	35/150	41/183	49/180	57/244	49/248
Antal förstahandssökande per plats	1,17/7,5	1,37/9,15	1,63/6,0	1,9/8,13	1,63/8,27
Antal registrerade nybörjarstudenter ²	26/27	28/26	42/30	42/27	20/13

Överbryggande termin – Fristående kurspaket	Registrerade Vt -14	Registrerade Vt -15	Registrerade Vt -16	Registrerade Vt -17	Registrerade Vt -18
Antal registrerade på första kurs	21	33	28	27	25
Antal godkända studenter efter termin 1	13	24	24	26	

Överbryggande termin består av ett kurspaket fristående kurser som läses under vårterminen. Efter godkända studier i de överbryggande kurserna läser studenterna termin 5 och 6 i det treåriga studie- och yrkesvägledarprogrammet på distans. Studenterna blir då program- och inriktningsmärkta LYSYV-DIOB och få samma kullmärkning som övriga programstudenter som läser 5:e resp 6:e terminen.

Nyckeltal genomströmning (regu/dist)

Studie- och yrkesvägledarprogrammet	Antagna 2013	Antagna 2014	Antagna 2015	Antagna 2016	Antagna 2017
Antal godkända nybörjarstudenter efter första terminen ³	24/18	20/16	34/19	38/22	19/11
Antal godkända studenter efter fjärde terminen ⁴	15/17	18/13	34/12	-	
Antal godkända studenter efter sjätte terminen ⁵	16/16 +16 DIOB	18/18 +17 DIOB	-	-	

¹ Enligt Fokus

² Antal registrerade på utbildningens 1:a kurs enligt Ladok

³ Antal godkända på utbildningens 1:a termin, 30 hp (UK 1), enligt Ladok, per den 31 mars (efter ett omtentamenstillfälle)

⁴ Antal godkända studenter efter 4:e terminen, enligt Ladok, per den 30 september (efter ett omtentamenstillfälle)

⁵ Antalet godkända studenter efter sista terminen, enligt Ladok per den 30 september

Nyckeltal examina (oavsett kull och form)

Studie- och yrkesvägledarprogrammet	2013	2014	2015	2016	2017
Antal som tagit ut examen					
Kvinnor	42	26	40	59	51
Män	4	3	11	13	10
Totalt	46	9	51	72	61

Nyckeltal internationalisering

Hur många utresande studenter under 2017	Män	0
	Kvinnor	2

Synpunkter från programrådet på nyckeltal (kommenteras utifrån programmets förutsättningar och struktur)

Under föregående läsår våren 2017 gjorde sex studenter utlandspraktik. Våren 2018 var det endast två studenter som fick denna möjlighet.

Syvrådets förslag på dimensionering av antal platser i programmet:
Campus 25 platser, Distans 25 platser, Överbryggarna 30 platser eller mer beroende på om Campus och Distansplatserna fylls.

Säkring av examensmål (VB)

Här kommer länk att finns till matris med ingående kurser och koppling till examensmål.

Synpunkter från programrådet på matrisen.

Lärarhögskolans styrelse har tagit ett beslut att göra en översyn av studie-och yrkesvägledarprogrammet. I samband med det arbetet bör också en granskning av matrisen (kurser, examensmål och FSR) göras.

Uppföljning av föregående programanalys

Rådet för studie- och yrkesvägledarprogrammet (syv-rådet) ansökte förra året om medel till att göra en översyn av syv-programmet både vad gäller innehåll och struktur. Lärarhögskolan beviljade medel och Gunnar Schedin, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, fick i uppdrag att genomföra översynen. Han har presenterat sin översyn som var färdig med den 10 oktober 2018. Vid syv-rådsmötet den 23 oktober 2018 diskuterades förslaget. Rådet föreslår några förändringar, nämligen att kursen Gruppvägledning 7,5 hp läggs som sista kurs fjärde terminen och att den byter plats med Arbetsliv och lärande 7,5 hp, som kommer att ligga som första kurs den femte terminen. Det finns återkommande önskemål i utvärderingar att gruppvägledning borde komma tidigare i utbildningen. En ny kurs med arbetsnamnet "Specialpedagogik för syv" bör innehålla de delar som måste förstärkas i programmet, nämligen vägledning för elever/vuxna i svåra situationer, tex nyanlända och personer med olika funktionshinder.

Tanken var att den nya strukturen skulle starta hösten 2019. Det är därför av stor vikt att beslut fattas snarast av Lärarhögskolans styrelse. Om den nya strukturen träder i kraft hösten 2019 så behöver den överbyggande terminen och ses över inför våren 2021.

Mittutvärdering

En samlad bedömning görs av vad utvärderingen visat.

Ordföranden i Syv-rådet har gjort en mittutvärdering av Syv-programmet efter tre terminer, i början på vårterminen 2018.

Utvärderingen besvarades av **23 studenter (13 campus och 10 distans) av totalt 65 studenter (38 campus och 27 distans)**. Det är otillfredsställande att så få studenter gör utvärderingen.

De flesta studenter tycker att innehållet i programmet är relevant för det kommande Syv-arbetet (18 studenter = 78%). 4 studenter = 17% var "i låg grad" nöjda och en student (4 %) har ej svarat.

Resultat från de olika kurserna:

Studie- och yrkesvägledningens grunder, 15 hp: 21 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) en student i låg grad. En student har ej svarat.

Beteendevetenskapliga grunder, 7,5 hp: 15 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) 8 studenter i låg grad.

Vetenskapliga perspektiv på studie- och yrkesvägledning, 7,5 hp: 13 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) 10 studenter i låg grad.

Politik och samhälle, 15 hp: 16 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) sex studenter i låg grad och en student i mkt låg grad.

Utbildning och arbetsmarknad, 7,5 hp: 13 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) fem studenter i låg grad och fem studenter i mkt låg grad.

Kommunikation och undervisning, 7,5 hp: 19 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) fyra studenter i låg grad.

Utbildningssystem i Sverige och andra länder, 10 hp: 20 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) tre studenter i låg grad.

Teorier, modeller och metoder för vägledning och des praktik, 20 hp: 21 studenter (nöjda i mkt hög grad eller i hög grad) två studenter i låg grad.

I de skriftliga kommentarerna framkommer att kursen politik och samhälle uppskattas av många. Det kursen har utvecklats väldigt positivt de senaste åren och många studenter uppskattar föreläsningarna på nätet.

Ett par kurser upplevdes av några studenter som mycket ostrukturerade.

Flera studenter önskar mer väglednings- och undervisningsträning.

Många studenter kommenterar att det var mycket besvärligt inför praktikplaceringarna höstterminen 2017.

Det var en stor grupp studenter som skulle göra praktik och praktikplaceringarna var klara någon dag innan praktiken började. Detta gav mycket oro bland studenterna som de undervisande lärarna fick känna av.

Lärarhögskolan placerar studenterna på de olika skolorna och i slutändan löstes placeringarna med att alla studenterna på Campus, som ordnade sina egna platser utanför avtalsområdet, fick bidrag till resa och boende (engångs åtgärd).

Vad gäller utvecklingen av de generiska färdigheterna så anser ca 70 % av studenterna att de har utvecklats i mycket hög grad eller hög grad och ca 30 % till en viss del.

17 studenter tycker att jämställdhetsperspektivet har beaktats i mycket hög grad eller i hög grad. Fyra studenter tycker att det har beaktats till viss del och två studenter tycker att det inte alls beaktats. 13 studenter tycker de har kunnat påverka utformningen i programmet. 10 studenter anser att de inte alls har kunnat påverka.

Flera studenter tar upp att lärare i samma kurs om bedömer studenterna olika.

Programutvärdering

En samlad bedömning görs av programutvärderingen visat.

I slutet av vårterminen 2018 genomförde ordföranden för syv-rådet en utvärdering av Studie- och yrkesvägledarprogrammet. Av totalt 78 studenter gjorde endast 30 studenter utvärderingen (13 campus, 6 distans och 11 överbryggare).

En del av studenterna har arbetat under studietiden tidvis upp till 100%. Några har fått stöd från arbetsgivare för studier (förmodligen överbryggare).

De flesta studenterna är nöjda i mycket hög grad eller i hög grad vad gäller utbildningens mål. Ett par studenter avviker negativt.

De mål (3 av 16) som avviker negativt är:

- *Visa kunskap om utbildning, arbetsliv och samhällsutveckling såväl nationellt som internationellt.* 19 studenter nöjda i mycket hög grad eller i hög grad. 11 studenter i låg grad.
- *Visa förmåga att inom sitt verksamhetsområde stödja övrig personal i deras studie- och yrkesorienterande insatser.* 18 studenter nöjda i mycket hög grad eller i hög grad. 11 studenter i låg grad. En student är endast nöjd i mycket låg grad.
- *Visa förmåga att skapa och utveckla kontakter med olika intressenter i samhället av betydelse för verksamheten.* 16 studenter nöjda i mycket hög grad eller i hög grad. 13 studenter i låg grad. En student är endast nöjd i mycket låg grad.

Det finns i kommentarerna en del motsatta åsikter. Någon är otroligt nöjd med lärarisatserna en annan tycker det finns stor respektlöshet från flertalet kursansvariga lärare mot de som studerar på distans. Det har funnits ett ärende med överklagan under längre tid, som gick emot ett par distansstudenter och de var inte nöjda med beslutet. En student tycker att hen har fått med sig tillräckligt för att arbeta i mångkulturella miljöer en annan tycker att de inte fått någon beredskap. Någon tycker att lärare borde få studenterna att förstå nyttan med icke obligatoriska lektioner tex logopedbesök så de inte låter bli att gå på sådant som inte är obligatoriskt. Några studenter tycker att lärare är orättvisa och bedömer olika och någon ger "snällbetyg".

En student tycker att det inte är någon skillnad mellan Campus och Distans. En annan student tycker det är "mycket stor brist för samtalsträning för distansstudenter". Det finns också önskemål om fler föreläsningar och seminarier på internet.

Flera studenter vill ha mer återkommande samtalsträning, grupp vägledning och undervisningsträning. Flera studenter önskar en "praktikvecka" tidigt i programmet. Ett annat återkommande önskemål är att bredda praktiken utanför skolan.

Studenterna har också synpunkter att det är besvärligt att det inte finns någon person på lärarutbildningen som de kan vända sig till som har ansvar för hela programmet. Studeivägledarna på lärarhögskolan anser sig inte heller ha tid för syv-programmet.

Slutligen var det flera studenter som var missnöjda med examensceremonin där syv-programmet knappt nämndes.

Internationalisering

(Umu:s definition - Att utbildningen vid Umeå universitet ger studenterna internationella perspektiv innebär att det finns en interkulturell och global dimension i syfte, innehåll och genomförande av utbildningen. Studenterna har där det är genomförbart möjlighet att vara delaktiga i internationella utbyten. Inom lärarkollegiet finns internationella nätverk som kommer utbildningen tillgodo. Doktorander är inkluderade i dessa nätverk, skapar egna nätverk och deltar i andra internationella sammanhang.)

Beskriv arbetet som genomförts inom programmet

Studenter har möjlighet att lägga sin praktik utomlands. I de flesta länder ligger vägledar- (counseling) utbildningen på avancerad nivå. Detta medför att det är svårt att läsa kurser utomlands. De som har gått den överbryggande kursen skulle kunna vara behöriga på avancerad nivå men läser syv-utbildningen på grundnivå. Förra läsåret kunde 6 studenter göra utomlandspraktik men innevarande år blev det problem och endast två studenter kom iväg till USA. Utländska professorer har föreläst på programmet. I kursplanerna finns internationell litteratur. I programmet ingår också en kurs om utbildningssystem i Sverige och andra länder.

Forskare och doktorander som är involverade i syv-utbildningen leder och deltar i nationella och internationella nätverk, handleder doktorander i andra nordiska länder, samarbetar i jämförande analyser och publicerar med andra från dessa nationella och internationella både formella och informella nätverk.

Samverkan

(Umu:s definition - Att utbildning vid Umeå universitet är samverkanssäkrad innebär att, där det är lämpligt för utbildningens mål och innehåll, samverkan med externa parter sker för att stödja utbildningens utveckling och studenternas lärande samt för att stödja studenternas övergång till arbetslivet. Inom lärarkollegiet finns kunskap om vilka krav som kommer att ställas på studenterna i deras framtida arbetsliv. Forskarutbildningens genomförande ger doktoranderna insikt i vetenskapens roll i samhället samt förutsättningar att efter avslutad utbildning kunna tillgängliggöra forskning och bidra till samhällets utveckling.)

Beskriv vilka inslag av samverkan med omgivande samhället som förekommer på utbildningen. Belys även samverkan i ett arbetslivsperspektiv ex. utbildningens användbarhet och hur utbildningen förbereder studenten för arbetslivet.

I syv-programmet ingår två längre praktikperioder. Den första praktiken sker inom grundskolan och den andra inom gymnasieskolan. Den senare praktikperioden kan också ske inom vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och privata vägledningsföretag. Studenterna får göra studiebesök och fältarbete i samverkan med det omgivande samhället under utbildningen och verksamma studievägledare föreläser under studietiden. De studerade tar också del av andra studenternas erfarenheter från de olika arbetsplatserna.

Syvprogrammet förbereder studenterna att i första hand arbeta som vägledare inom skolan. Tidigare studenter från syvprogrammet arbetar inom skolväsendet som studie- och yrkesvägledare och rektorer men också inom andra områden b.a försäkringskassan, utbildningsföretag, arbetsförmedlingar, informatörer inom företag.

Jämställdhet

(Umu:s definition - Genom jämställdhetsintegrering av utbildningens innehåll och genomförande utvecklar studenterna sin handlingsförmåga att motverka ojämställdhet i samhället. Studenterna får under sin utbildning kunskap om hur makt och kön konstrueras inom det kunskapsområde som utbildningen avser. Inom lärarkollegiet finns kunskap och förmåga att reflektera om sitt ämne ur ett jämställdhetsperspektiv.)

Beskriv arbetet med jämställdhet inom programmet

I programmet finns flera kurser där det ingår större inslag om jämställdhet/genusfrågor. I programutvärderingen tycker 83,4 % av studenterna att de i mycket hög grad eller i hög grad har förmåga att ”visa insikt om betydelsen av jämställdhetsperspektiv i studie- och yrkesvalsituationen samt på arbetsmarknaden”.

Samlad programanalys

Rubriker

Programanalys utifrån genomförda utvärderingar, internationalisering och samverkan samt förslag på åtgärder och förändringar

- Det är inte så säkra slutsatser man kan dra av studentutvärderingar eftersom betydligt mindre än hälften av studenterna väljer att svara på utvärderingarna.
En åtgärd för att få mer intresse för utvärderingar vore att pröva att genomföra en utvärdering i en ledarskapskurs (tex obligatorisk gruppvägledningslaboration) där en student leder sin grupp så att alla kan komma till tals och någon i gruppen gör minnesanteckningar, som sedan sammanställs. Det kanske skulle öka intresset för utvärderingar och samtidigt fick alla tillfälle att ge sin åsikt kring utbildningen.

- Det som framkommer ofta i utvärderingarna är en önskan från studenter att i början av utbildningen bli insatt i vad det kommande yrket innehåller.
Syv-rådet diskuterade om det inte kunde vara möjligt att ge nybörjarstudenter i deras första kurs i uppgift att kontakta och intervjua de studenter som går andra året och gör sin första långpraktik för att få kunskap om vad yrket innebär.
- Distansstudenter efterlyser mer aktiviteter på nätet och Campusstudenter vill ha mer tid till undervisning så de inte känner att de också går distansutbildningen.
En förstärkning för både Campus- och Distansutbildningen vore om båda utbildningarna gjordes mer lika där båda grupperna kunde ta del av inspelade föreläsningar och distansarna oftare kunde koppla upp sig på seminarier/samtalsövningar och annat samtidigt som campusstudenterna tog del av dessa verksamheter i realtid. Campusstudenterna kunde göra inspelningar i studios eller diskussion i grupper och distansstudenterna i grupper på nätet. Det vore önskvärt om utvecklingen gick åt det hållet i allt fler kurser.
- I de två senaste utvärderingarna anger några studenter att lärare bedömer studenternas prestationer olika och en orsak till detta kan vara att det varit många lärare inblandade eftersom grupperna har varit väldigt stora de senaste åren. Flera tillfälliga gästlärare (nya lärare) har också varit involverade i bedömningen. *Framgent blir grupperna mindre och det betyder att det blir färre lärare som exempelvis bedömer praktiken.*
- Studenterna efterlyser mer träning i vägledningssamtal och grupp vägledning återkommande under hela utbildningstiden. När sådana tränings tillfällen inte är obligatoriska och examinerande så uteblir hälften av studenterna. De studenter som använder dessa tillfällen lär sig naturligtvis mer vilket märks i examinationssamtalen.
Det vore önskvärt om det gavs mer samtalsträning i fler kurser så att det blir en kontinuerlig träning under utbildningstiden.
- Våren 2018 var det endast två studenter som gjorde en del av utbildningen utomlands.
Det vore önskvärt att fler fick möjligheten. Vice ordföranden i syv-rådet har besökt Finland och undersökt möjligheterna för studenter förlägga sin praktik i de svensktalande delar av Finland. Det verkar finnas goda möjligheter att göra syv-praktik i Finland om det finns intresse bland studenterna. En annan möjlighet att öka internationaliseringen är att utnyttja fler av de gästforskare som besöker institutionerna som föreläsare på programmet.
- Det finns en hel del samverkan med det omgivande samhället. Se under rubriken samverkan.
En av syv-utredningens uppgifter var att föreslå en bredare praktik till fler områden än idag. En annan uppgift var att fördjupa studie- och yrkesvägledningen till människor i olika svåra situationer tex flyktingar, människor med funktionshinder. Detta kan möjliggöra kontakt med olika organisationer och institutioner.
- *Det vore också önskvärt om studenterna kunde göra några examensarbeten i samverkan med de omgivande samhället, med frågeställningar/behov från verksamheten.*
- *Under nästa år kommer syv-rådet att arbeta med att utveckla syv-programmets innehåll och struktur i enlighet med det förslaget som lärarhögskolans styrelse eventuellt fattar beslut om under hösten 2018.*

Programanalysen skickas digitalt **senast den 31 oktober** till Lärarhögskolans kanslichef.